

Pakty integrity ve veřejných zakázkách

Pakt integrity jsou mechanismem spolupráce veřejného subjektu nebo skupiny subjektů s občanskou společností s cílem zajistit, aby příslušné orgány a uchazeči jednali v mezích stanovených zákonem, řešili riziko korupce a posilovali důvěru veřejnosti v daný projekt zadávání veřejných zakázek.

Prostřednictvím třístranné smlouvy se zúčastněné strany zavazují zdržet se jakéhokoli korupčního chování a zvýšit transparentnost celého procesu a odpovědnost za výsledky. Smlouva proto obsahuje nezávislý mechanismus monitorování dodržování závazků a příslušných právních předpisů vedený v součinnosti s občanskou společností. Vykonané práce ze strany zúčastněného pozorovatele (*monitora*) jsou placenou službou.

Vzhledem k rozmanitosti projektů týkajících se zadávání veřejných zakázek neexistuje jediné obecně použitelné řešení v oblasti prevence a řešení rizik špatného hospodaření, podvodů a korupce. V různých projektech či v různých zemích se tato rizika mohou projevat odlišně.

Existují však přesvědčivé důkazy, že *strategie založené na otevřenosti, zapojení občanů a externím monitorování* mohou snížit riziko korupce a podvodů při zadávání veřejných zakázek. Mohou také zlepšit výsledky předmětných projektů, a v konečném důsledku i přispět ke zvýšení dobrého jména konkrétního zadavatele a celkově i důvěry veřejnosti. K dosažení právě těchto cílů je určen nástroj zvaný **Pakt integrity (PI)**.

Ve spolupráci s Evropskou komisí byly Pakty integrity od roku 2015 do roku 2021 součástí 18 smluvních projektů v 11 zemích EU (jednomu z projektů se v tomto období věnovala i Transparency International Česká republika). Realizace těchto projektů ukázala, že pakt integrity poskytuje orgánům flexibilní rámec spolupráce s občanskou společností, uchazeči a občany. **Tento pilotní projekt přinesl několik klíčových výsledků:**

- Zlepšení metody a dokumentace procesu zadávání zakázek.
- Identifikace slabých míst a příležitostí v rámci zakázek.
- Pevně zavedené a z právního hlediska přijatelné postupy zadávání zakázek.
- Prevence neoprávněného ovlivňování a předcházení korupčním rizikům.
- Zvýšení důvěry veřejnosti díky přiblížení projektu koncovým uživatelům/občanům.

Co je obsahem paktu integrity?

Pakt integrity lze přizpůsobit konkrétním trhům a odvětvím. Smlouva zakládající pakt integrity však musí obsahovat pět základních ustanovení:

1. Veřejný závazek

Prohlášení zúčastněných stran, kterým se zavazují dodržovat zákony a vyhnout se za všech okolností korupčnímu jednání. Výzva připojit se k těmto závazkům a dodržovat je platí též pro uchazeče o veřejné zakázky.

2. Nezávislý monitorovací mechanismus

Mechanismus vedený v součinnosti s občanskou společností, který sleduje dodržování veřejného závazku a vydává doporučení směřující k prevenci korupce a zvýšení transparentnosti celého procesu – v případě potřeby je tento mechanismus podporován technickými odborníky.

3. Provozní pravidla

Základní pravidla a praktické záležitosti, např. odpovědi na otázky typu: Kdo vede monitorovací mechanismus, jakým způsobem je financován a jakým způsobem jsou vybíráni techničtí odborníci.

4. Přístup k informacím

Pravidla umožňující monitorovacímu týmu včasný přístup k informacím o zadávacím postupu, případně podmínky přístupu k citlivým nebo důvěrným údajům, pokud je to relevantní. Součástí pravidel zpravidla bývá závazek mlčenlivosti občanské společnosti ohledně obchodního tajemství a jiných důvěrných údajů.

5. Veřejný dosah

Povinnosti zúčastněného pozorovatele z prostředí občanské společnosti informovat veřejnost o vývoji projektu, včetně pravidelného zveřejňování monitorovacích zpráv. Veřejné orgány a zúčastnění pozorovatelé mohou zvážit další ustanovení na podporu transparentnosti, otevřenosti a angažovanosti v rámci daných projektů.

Pakty integrity představují v mnoha zemích světa praxí osvědčený nástroj. PI vytvořila mezinárodní nevládní organizace [Transparency International](#) a poprvé byly v praxi implementovány v 90. letech minulého století. Od té doby byly úspěšně využity ve více než 15 zemích celého světa, včetně České republiky. Pakty integrity také získaly v roce 2019 [prestižní ocenění](#) od evropské ombudsmanky Emily O'Riley.

Pakty integrity v praxi v Česku

S integrity pakty má v České republice zkušenost organizace Transparency International - Česká republika, která se zapojila do několika velkých projektů, například výstavby dvou nových pavilonů Institutu klinické a experimentální medicíny (IKEM).

Podrobnosti zde:

Užitečné odkazy

[Pakty integrity](#)

[Pakty integrity v praxi](#)

[Zabezpečení investic financovaných EU díky Paktům integrity: Průvodce pro zadavatele o monitoringu společného zadávání veřejných zakázek](#)

[Integrity Pacts: A how-to guide from practitioners](#)

[TI: Integrity Pacts](#)

[EC: Integrity Pacts](#)